

VENERABILIS OTHLONI

MONACHI EMMERAMMENSIS

EPISTOLA

DE PERMISSIONIS BONORUM ET MALORUM CAUSIS.

*Ex cod. ms. inclyti monasterii S. Emmerammi Ratisbon. in lucem protracta
a P. Bernardo Pezio.*

(*Thesaurus Anecd. noviss.* III, II, p. 251.)

INCIPIT

EPISTOLA OTHLONI AD AMICUM SUUM,

Cur Deus bona et mala hominibus accedere permittat.

Quoniam ætati meæ advesperascit et inclinata est jam dies, quam in scribendi atque dictandi notitia ex Dei gratia quondam habui, nequeo proh dolor ! talia modo proferre verba, quæ vel sapientiæ, vel dignitati vestræ sint congrua. Verumtamen pro eo quod charitas vestra humiliter appetiit parvitas meæ litteras, aggredior aliquomodo vobis parere, eandem videlicet charitatem cupiens exhibere obediendo, quam et vos exhibuistis petendo. Quid enim dulcius vel delectabilus esse valet charitate, quæ in tantum laudatur, ut ipse Deus charitas esse dicatur? (*Joan.* iv, 16.) Unde precor placeat vobis me, quantum possim, de charitate eadem hic loqui, et juxta Psalmistam: *Magnificate Dominum mecum, et exaltemus nomen ejus in idipsum* (*Psal.* xxxiii, 4). Merito igitur a nobis est omnino magnificandus qui nos et ad similitudinem suam creavit, et cunctis rebus visibilibus præposuit. Non minus etiam constat diligendus; quia postquam in hominis primi reatu peccavimus, non secundum potentiam suam meritaque nostra nos damnavit, sed secundum gratiam suam nobis quasi pater filiis condolens cœternum sibi Unigenitum pro reparatione nostra misit, ut ejus doctrina salutifera instructi et pœnitentiam ageremus pro commissis et beatitudinem consequeremur vitæ perennis. His itaque pro eo quod sunt notissima pietatis divinæ beneficia breviter prolatis, nunc ea, quæ aliquantum obscuriora et quibusdam incognita sunt, prolixius commemorare libet: quomodo scilicet in his, quæ videntur mala et saluti nostræ pœnitentia contraria, charitatem sapientiamque divinam inesse, omnemque terram, ut Psalmista testatur,

A (*Psal.* xxxii, 5) misericordia Domini plenam esse agnoscere valeamus.

B Bona igitur quælibet nequeunt aliter a nobis prorsus agnosci nisi per contraria et opposita sibi mala. Si enim dives, vel sanus existens nunquam te inopia vel infirmitate aliqua opprimi verearis, minime attendis, quantum bonum sint divitiæ et sanitas, nec Deo gratias agere pro hujusmodi donis studes. Si vero his infirmitatem paupertatemque multorum opponens gratiam simul et judicium Dei attenderis, dona profecto illius agnoscere poteris. Dona quippe Dei per hoc maxime dona esse agnoscuntur quod interdum auferetur, quodque oppositorum qualitate distinguuntur. Unde satis patet tam adversa quæ dicuntur mala, quam prospera quæ dici solent bona, pietati et charitati divinæ deputanda, et pro his diligendum esse Deum, qui sicut per prospera consolari, ita per adversa corrigere nos solet. Sicut et beatum Paulum apostolum, ne se in virtutibus plurimis quashabuit extolleret, colaphizari permisit (*II Cor.* xii, 7). Denique multo clementius fuit illum per adversa oppressum salvari, quam in prosperis permissum, et ob hoc in superbiam delapsus pro crimine tanto damnari. Hinc ergo datur intelligi, quia adversitas qua, tantus vir eguit, hominibus cunctis est necessaria. Quod nimirum ita esse Psalmista intellexit, cum supplex oravit, dicens: *Bonitatem, et disciplinam, et scientiam doce me, Domine* (*Psal.* cxviii, 66). Ipse iterum sentiens quantum sibi profuisset hujusmodi disciplina, collaudans Deum, dixit; *Bonum mihi Domine, quia humiliasti me* (*Ibid.*, 71).

Est et altera charitatis divinæ causa in diversitate bonarum malarumque rerum nimis pensanda. Quia enim homini liberum arbitrium gratia divina contulit, ut unusquisque probaretur utrum bonis an malis rebus semet implicare vellet, necesse erat ut et bona et mala coram eo ponerentur, in quibus sibimetipsi notus fieret experimentumque qualitatis suæ capere, et ut quærimoniam nullam contra Deum habere posset in hoc quod bene agendi facultas sibi data non fuisset. Tanta ergo charitas et sapientia Dei semper est attendenda, semper veneranda et diligenda, mirandumque semper quod in omni creatura nil existat sine causa. Aut enim ideo diversitas est in creaturis, ut, sicut jam dixi, invicem oppositis melius agnoscentes bona, pro his gratias Deo ageremus, nobisque ab eo data penitus agnosceremus; aut ideo ut in arbitrio positi bene vel male agendi copiam haberemus.

Est etiam adhuc latens divinæ sapientiæ et charitatis causa jugiter in creaturis, rebusque diversis pensanda, quæ liceat aliquatenus ad supradicta respiciat, speciale tamen quiddam in se gestat. Dico namque sapientiam et charitatem maximam esse, quod Deus et iudicium justum quo hominem probans permisit cadere, et gratiam, qua dignatus est illum reparare, utrumque in creaturis rebusque sibimet oppositis ideo quotidie agit, quotidieque pandit, ut omnis homo, agnoscens iudicium quod meretur, ad oblatam sibi gratiam fugiat et a malis operibus convertatur. Cujus rei explanandæ gratia dicimus exempla. Omnis namque creatura quæ nobis adversatur ut leo, lupus et mures, vilitasque omnis qua carnaliter circumdamur, nec non vitia quæ nobis spiritualiter dominantur, justum Dei iudicium per homi-

nis primi prævaricationem in nos factum innuunt; canes vero et oves, cæteraque animalia hominibus ad subsidium concessa, virtutumque omnium quas accipimus dona, ineffabilem divinæ pietatis, nos jugiter procurantis dispensationem ostendunt. Sicque fit ut nihil fiat in terra quod non eveniat aut ex primæ prævaricationis pœna aut divinæ pietatis causa. Quorum quidem unum Deum timere; alterum vero eum amare nos docet. Qui velit ergo evadere pœnam æternam, fugiat nunc ad Dei gratiam, discens in primis eum timere, deinde vero amare.

Hæc igitur omnia Psalmista considerans cum admiratione dixit: *Quam magnificata sunt opera tua*, hinc iterum alias dicit: *Mirabilia opera tua, domine et anima mæa cognoscit nimis (Psal. cxxxviii, Domine! omnia in sapientia fecisti (Psal. cxxxiii, 14).* Hæc etiam mirabilia opera oportet nos jugiter considerare, simulque aliis quibus opus est, quique dignantur, audire, debemus intimare. Charitatem quippe, quam Deus nobis exhibuit corda nostra illustrando, mundi contemptum inspirando, nos quoque aliis exhibere debemus, admonendo eos, ut, cum tempus miserendi sit, fugiant a ventura ira quærant Dominum, dum inveniri potest, invocent Deum dum prope est (*Isa. lv, 6*). Nam modo cum promittitur venia conversis, prope est Dominus omnibus invocantibus eum in veritate (*Psal. cxliv, 18*). Tunc vero cum iudex districtus apparuerit, longe a peccatoribus existit, quia peccatoris nullius preces exaudit.

Judicium tantum cunctis est nunc fugiendum,

Cum tempus veniæ concessum creditur esse.

Hæc ego mortales attendere deprecor omnes.

Explicit.

VENERABILIS OTHLONI

MONACHII EMMERAMMENSIS

LIBER DE CURSU SPIRITUALI.

In lucem editus ex cod. ms. imperialis monasterii sanct-Emmerammensis Ratisbon. R. D. P. Casparo Altlechner Benedictino Mellicensi.

(Apud R. B. Bernardum Pezium, *Thesauri Anecdotorum novissimi* III, II, 257.)

PROLOGUS LIBRI HUIUS.

Audiens simul et videns longe lateque detineri illa erroris et afflictionis signa, quæ in Evangelio nec non in aliis libris prædicta sunt de novissimis hujus sæculi temporibus, sed pene nulli valens prodesse consilio vel exemplo (unusquisque enim, quem admonere præsumpsi, dicebat se necessario sequi aliorum gesta, nec aliud posse facere nisi quod

principes rectoresque hujus mundi videret facientes) cogitare cœpi quid ad hæc facere possem. Dolor namque, qui pro negligentia tanta mihi inerat, nunquam me sine cura permiserat. Et quomodo possem, vel sine cura vel sine maxima admiratione esse cum peritissimos quosdam clericos audirem optima quæque aliis prædicare, sed mox post prædicationis